

6. Редько О. М. Педагогічні технології формування творчої особистості / О. Редько // Економіка в школах України, 2015. 8. 22–31.

7. Федорчук В., Кутішенко В. Соціально-психологічний тренінг формування творчого потенціалу майбутнього вчителя/ В. Федорчук, В. Кутішенко // Використання інтерактивних методів та мультимедійних засобів у підготовці педагога: збірник наукових праць. Кам'янець-Подільський, 2003. 218 с.

REFERENCES

1. Bell, D. & Inozemtsev, V. (2007). *Ipoha razobshhennosty*. [The era of disunity]. Moscow.

2. Dubrovina, I., Horash, K., Radzivil, T., & Oliynyk, T. (2019). *Rol' moty'vacy'y' v samoobrazovany'y' budushhy'x uchytel'ej*. [The Role of Motivation in the Self-education of Future Teachers]. Warsaw.

3. Zajac, M. (2019). *Formuvannya majbutn'ogo navchannya*. [Shaping the Future of Learning]. Berlin.

4. Pometun, O. (2007). *Ency'klopediya interakty'vnogo navchannya*. [Encyclopedia of interactive learning]. Kyiv.

5. *Pro zatverdzhennya Galuzevoyi koncepciyi rozvy'tku neperervnoyi pedagogichnoyi osvity*. (2013). [On approval of the Sectoral concept of development of continuing pedagogical education]. Kyiv.

6. Redko, O. (2015). *Pedagogichni tehnologiyi formuvannya tvorchoyi osoby'stosti*. [Pedagogical technologies of formation of creative personality]. Kyiv.

7. Fedorchuk, V. & Kutishenko V. (2003). *Social'no-psy'xologichny'j trening formuvannya tvorchoho potencialu majbutn'ogo vchy'telya*. [Socio-psychological training of formation of creative potential of the future teacher]. Kamyanets-Podilsky.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ДУБРОВІНА Ірина Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки і психології вищої школи Національного педагогічного університету імені М. Драгоманова.

Наукові інтереси: дослідження професійного розвитку освітян в системі післядипломної освіти.

КОВАЛЬКОВСЬКА Ірина Іванівна – учитель української мови та літератури Броварської спеціалізованої школи I-III ступенів № 5 імені Василя Стуса, магістр освітньої програми «Педагогічне дорадництво» Національного педагогічного університету імені М. Драгоманова.

Наукові інтереси: інтерактивні технології удосконалення сучасного уроку.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

DUBROVINA Iryna Volodymyrivna – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of Pedagogy and Psychology, Higher School of the National Pedagogical University named after M. Drahomanov.

Circle of scientific interests: research of professional development of educators in the system of postgraduate education.

KOVALKOVSKA Iryna Ivanivna – Teacher of Ukrainian Language and Literature of Brovary Specialized School of I-III degrees № 5 named after Vasyl Stus, Master of the Educational Program «Pedagogical counseling» of the National Pedagogical University named after M. Drahomanov

Circle of scientific interests: interactive technologies for improving a modern lesson.

Стаття надійшла до редакції 03.12.2020 р.

УДК: 378.22.018.8

DOI: 10.36550/2415-7988-2021-1-192-63-66

ДУДІНА Оксана Валеріївна –

кандидат педагогічних наук, викладач кафедри мовних та гуманітарних дисциплін № 2

Донецького національного медичного університету

ORCID:<https://orcid.org/0000-0003-0405-5837>

e-mail: rexiff@ukr.net

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ У ГАЛУЗІ МЕДИЦИНИ В УНІВЕРСИТЕТАХ КИТАЮ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Дослідження особливостей підготовки магістрів у галузі медицини в сучасних умовах зумовлено суспільною потребою у висококваліфікованих лікарях, здатних до професійної діяльності. Особливо це є актуальним під час пандемії Covid-19, яка зачепила всі народи світу, паралізувала

медичні галузі багатьох країн. Вимогою часу в такій ситуації стає інтенсивне розширення міжнародного обміну науковою та науково-медичною інформацією між науковцями-дослідниками та лікарями-практиками. В Декларації Всесвітньої організації охорони здоров'я поставлено завдання забезпечити якісним і передовим лікуванням та зберегти

здоров'я індивідуума і його соціального середовища.

У вітчизняних університетах склалася багаторічна практика підготовки магістрів у галузі медицини, але умови пандемії Covid-19 виявили слабкі місця в цій системі, зокрема, в дистанційній освіті майбутніх лікарів.

Медичні університети України готують магістрів у галузі медицини, застосовуючи традиційні та новітні методи навчання, що сприяє підвищенню рівня професійної спрямованості викладання дисциплін для майбутніх медиків, але вивчення міжнародного досвіду, зокрема, медичних закладів вищої освіти Китаю щодо застосування та розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності магістрів у галузі медицини та його адаптація в закладах вищої освіти України сприятиме вдосконаленню системи підготовки лікарів на магістерському рівні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Функціонування системи вищої освіти Китаю схарактеризовано в працях С. Гала, В. Мумладзе, Н. Мирончук.

Значним джерелом для вивчення фахової підготовки майбутніх лікарів у медичних університетах України є праці О. Гуменюк та В. Гуменюк, І. Гуменної, Л. Дудікової, О. Лазуренко, Г. Стечак та інших вітчизняних науковців.

Попри високу актуальність проблема підготовки магістрів у галузі медицини в університетах КНР досі недостатньо вивчена. Прагнення вивчити досвід професійної підготовки магістрів у галузі медицини в університетах КНР як однієї з провідних країн в сфері вищої освіти з метою його екстраполяції на професійну магістерську освіту фахівців у галузі медицини в закладах вищої освіти України зумовило визначення теми та мети наукового дослідження.

Мета статті – охарактеризувати теоретичні та методичні основи підготовки фахівців у галузі медицини на магістерському рівні в університетах КНР.

Виклад основного матеріалу дослідження. У 2009 році Китайський уряд розпочав комплексну реформу охорони здоров'я, завданням якої є вирішення проблем, що стоять перед діяльністю органів охорони здоров'я. На даному етапі медична освіта в КНР завдяки реформі «Здорова КНР 2020», («Healthy China 2020») стає успішною запорукою змін в системі охорони здоров'я. У Китаї функціонує 159 медичних закладів вищої освіти [4]. Під час вивчення та аналізу магістерських програм підготовки фахівців у

галузі медицини, досліджено рейтинг 100 кращих університетів світу за Times Higher Education World University Rankings (THEWUR). Серед яких такі університети Китаю як університет Цінхуа (Tsinghua University) – 20 місце в рейтингу 100 кращих університетів світу за Times Higher Education World University Rankings (THEWUR), Пекінський університет (Peking University) – 23, Фуданський університет (Fudan University) 70, Науково-технологічний університет Китаю (University of Science and Technology of China) – 87, Zhejiang University (Чжецзянський університет) – 94, Шанхайський університет Цзяо Тонг (Shanghai Jiao Tong University) – 100 [6].

В університетах КНР залежно від за напрямку навчання, магістр у галузі медицини може здобути професійний і дослідницький (науковий) (professional degree and research degree) ступінь магістра. Після завершення магістерської програми за професійним напрямом фахівець може працювати на таких посадах як старший лікар, старший лікар в галузі охорони здоров'я, старший стоматолог, старший фармацевт. Магістр за дослідницьким напрямом може працювати на посаді лікаря-науковця, який здійснює медичні дослідження, що є його основною професійною діяльністю. Назва медичних ступенів також є різною, для професійного напрямку – клінічна медицина (Clinical Medicine), для дослідницького напрямку – доклінічна медицина (Pre-clinical Medicine). Клінічна медицина включає в себе такі напрями магістерських програм у галузі медицини як охорона здоров'я, стоматологія, фармакологічна наука; доклінічна медицина включає в себе клінічну медицину, профілактичну медицину, стоматологію, науку людського прогресу, історію науки і техніки, біомедичну інженерію, соціальну медицину та управління здоров'я [3].

Згідно порядку підготовки медиків-професіоналів в КНР та адаптації такого закордонного досвіду, схема підготовки медичного експериментального класу розділена на 3 етапи, відома як модель «3+2+3».

Завершивши навчання за першою фазою, це період в 3 роки, магістр в галузі медицини вже володіє базовими знаннями з медицини та розвитку людства для чіткого розуміння цінності і правил життя. На даному етапі навчальні програми включають біохімію, молекулярну біологію, клітинну біологію та інші основні курси, а також основні курси медицини та доклінічні курси.

Друга фаза (магістерський рівень) – це період в 2 роки. Магістри проводять дослідницьку підготовку з біомедицини в першокласних медичних школах за кордоном та проводять наукові дослідження у відповідній галузі медицини під керівництвом викладачів. Таким чином, студенти-медики розвивають науковості і точності мислення (точності стилю лікування, обробки даних), а також оволодівають духом співпраці, міжнародним баченням та інноваційним мисленням. Третя фаза – період в 3 роки. Магістри проходять курси клінічної медицини у вітчизняних загальних лікарнях та здійснюють клінічну практику з метою розвитку в магістрів можливостей клінічних методик і практики та кодексів поведінки. Навчальні програми включають діагностику, внутрішню медицину, хірургію, акушерство та гінекологію, педіатрію, неврологію, психіатрію, традиційну китайську медицину, офтальмологію, отоларингологію, стоматологію, дерматологію, алергологію, онкологію, гігієну, епідеміологію.

Під час дослідження магістерських програм з підготовки фахівців у галузі медицини в КНР, з'ясовано, що забезпечення професійної якості та ефективності підготовки магістрів полягає в розробленні відповідного переліку компетентностей для магістрів-медиків, формулюванні результатів навчання. На думку авторів праці «Дослідження медичної освіти в Центральному та Південному Китаї: вимірювання професійної компетентності студентів-клініків» («An Exploration of Medical Education in Central and Southern China: Measuring the Professional Competence of Clinical Undergraduates») в Китаї існує три основи професіоналізму в медичній освіті, від професіоналізму на основі чеснот до професіоналізму, що базується на поведінці, до формування професійної ідентичності [1]. Останній механізм розглядається як адаптивний процес розвитку для соціалізації студентів на мислення, почуття та поведінку лікаря як на індивідуальному, так і на колективному рівні.

Медична освіта на магістерському рівні в університетах Китаю, що була традиційно орієнтована на основне навчання, наукову та клінічну підготовку, була змінена, щоб зробити акцент на багатомірну компетентність та задовольнити потреби населення країни. Три загально визнані міжнародні стандарти медичної освіти, серед яких Глобальні мінімальні основні вимоги до медичної освіти (Global Minimum Essential

Requirements in Medical Education) у 2002 р., Міжнародні стандарти довузівської освіти у Всесвітній федерації медичної освіти (International Standards for Undergraduate Education in the World Federation of Medical Education) у 2001 р. та основні принципи ВООЗ для забезпечення якості базової медичної освіти в регіоні Західної частини Тихого океану (WHO Guidelines for Quality Assurance of Basic Medical Education in the Western Pacific Region) у 2012 р. представляють цю багатомірну перспективу [1]. Згідно зі стандартами в Китаї, підготовка магістрів у галузі медицини має включати цілі, що стосуються ідейно-моральної та професійної якості, знань та майстерності фахівців.

Національний центр медичного обстеження (National Medical Examination Center, NMEC), як підрозділ Міністерства охорони здоров'я, виступає організацією обстеження у галузі охорони здоров'я і є одним із найперших професійних тестових центрів у КНР. Центр відповідає за Національну медичну ліцензійну експертизу (National Medical Licensing Examination, NMLE) з розробки орієнтирів розвитку, введення тестів, підрахунку балів, встановлення стандартів, психометричного аналізу та застосування інформаційних технологій [2]. Установлено, що магістри з технічного перекладу в США мають можливість отримати підготовку, яка спирається на результати досліджень і практичний досвід провідних фахівців у галузі медицини, що забезпечує її актуальність та ефективність.

Згідно з теорією Лі Цао та Тао Сан у праці «Визначення компетентностей лікарів у Китаї» (Identifying the competencies of doctors in China), система компетентностей китайських лікарів включає шість елементів: технічні процедурні навички; діагностика та лікування; колективна робота та адміністрування; спілкування; професійна поведінка; та професійні цінності [5]. Клінічні навички та медичні знання є головним напрямком магістерських програм для підготовки фахівців у галузі медицини. Зміст освіти та цілі магістерських програм в Китаї інтегруються та базуються на розвитку професійних компетентностей лікарів-професіоналів, які включають комунікацію, роботу в команді та адміністрування, професійну поведінку та професійні цінності. Професійні компетентності магістрів у галузі медицини вироблені під час навчання, в подальшому узгоджуються з потребами системи охорони здоров'я.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. На підставі здійсненого у дослідженні системного аналізу охарактеризовано організацію підготовки магістрів у галузі медицини в КНР, зокрема структуру і зміст, форми у підготовці фахівців у галузі медицини на магістерському рівні, згідно з якими цілі в підготовці магістрів-медиків в університетах Китаю мають два основних напрями – професійний і дослідницький. Професійна підготовка магістрів у галузі медицини в КНР має основну мету в змісті освіти – розвиток професійних компетентностей висококваліфікованого медика, який оволодіє передовим медичним досвідом та може адаптуватися в умовах пандемії Covid-19. Проаналізовано навчальні плани магістрів у галузі медицини в університетах КНР та встановлено, що вони складаються з таких блоків: основні курси з теорії та практики в галузі медицини, експериментальні курси, клінічна практика.

До перспективних напрямів досліджень доцільно віднести вивчення особливостей підготовки магістрів у галузі медицини в країнах Європейського простору вищої освіти; проблеми підготовки викладацького складу у галузі медицини; застосування сучасних інтерактивних інформаційно-комунікаційних технологій для підготовки магістрів у галузі медицини.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Cheng, Chen. An Exploration of Medical Education in Central and Southern China: Measuring the Professional Competence of Clinical Undergraduates / International Journal of Environment Research and Public Health. 2019, 16, 4119. URL: https://www.researchgate.net/publication/336817615_An_Exploration_of_Medical_Education_in_Central_and_Southern_China_Measuring_the_Professional_Compentence_of_Clinical_Undergraduates
2. Law of the People's Republic of China on Medical Practitioners / National Medical Examination Center. Main Responsibilities, December 01, 2013. URL: <http://www.nmec.org.cn/EnglishEdition.html>
3. Wu L., Wang Y., Peng X., Song M., Guo X., Nelson H., Wang W. Development of a medical academic degree system in China / Medical Education Online. January 15, 2014. V. 19. URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3895259/>
4. Xu D., Sun BZ, Wang XH, Ke Y. Reformation of medical education in China. Lancet. March, 2010. URL: [https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(10\)60241-3/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(10)60241-3/fulltext)

5. Zhao L., Sun T., Sun B., Zhao Yu., Norcini J., Chen L. Identifying the competencies of doctors in China/ BMC Medical Education. November 25, 2015. URL: <https://bmcmmededuc.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12909-015-0495-y>

6. Zhao W. More Chinese universities climb up world university rankings / Study International Staff . SI News. September 4, 2020. URL: <https://www.studyinternational.com/news/chinese-universities-world-university-rankings/>

REFERENCES

1. Cheng, Chen. (2019). *Doslidzhennya medychnoyi osvity v Tsentral'nomu ta Pivdennomu Kytayi: vymiryuvannya profesynoyi kompetentnosti studentiv-klinikiv*. [An Exploration of Medical Education in Central and Southern China: Measuring the Professional Competence of Clinical Undergraduates].
2. (2013). *Zakon Kytays'koyi Narodnoyi Respubliki pro likariv*. [Law of the People's Republic of China on Medical Practitioners].
3. Wu L., Wang Y., Peng X., Song M., Guo X., Nelson H., Wang W. (2014). *Rozvytok systemy vchenykh medychnykh stupeniv u Kytayi*. [Development of a medical academic degree system in China].
4. Xu D., Sun BZ, Wang XH, Ke Y. (2010). *Reformuvannya medychnoyi osvity v Kytayi*. [Reformation of medical education in China].
5. Zhao L., Sun T., Sun B., Zhao Yu., Norcini J., Chen L. (2015). *Vyznachennya kompetensiy likariv u Kytayi*. [Identifying the competencies of doctors in China].
6. Zhao W. (2020). *Bil'she kytays'kykh universytetiv pidnimayet'sya u svitovomu reytnhu universytetiv*. [More Chinese universities climb up world university rankings].

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ДУДИНА Оксана Валеріївна – кандидат педагогічних наук, викладач кафедри мовних та гуманітарних дисциплін № 2 Донецького національного медичного університету.

Наукові інтереси: методика викладання англійської мови за професійним спрямуванням у вищій школі, особливості підготовки магістрів у галузі медицини, зарубіжний досвід підготовки фахівців.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

DUDINA Oksana Valeriivna – Candidate of Pedagogical Sciences, lecturer of the Department of Languages and Humanities № 2, Donetsk National Medical University.

Circle of scientific interests: methods of teaching English for professional purposes in higher education, peculiarities of training masters in medicine.

Стаття надійшла до редакції 11.02.2021 р.